

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
: กรณีศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

นางสาวจริยาภรณ์ สกุลพรานมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-232-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF TRANSITION IN TEACHING BEHAVIORS OF WHOLE LANGUAGE PRESCHOOL
TEACHERS : A CASE STUDY IN A SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS

Miss Jariyaporn Sakulprahm

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-232-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาล ที่ใช้แนว
การสอนภาษาแบบธรรมชาติ : กรณีศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจริยาภรณ์ สกุลพราหมณ์

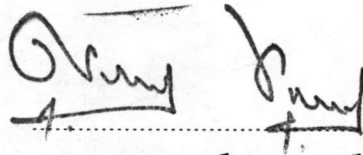
ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบง ดันตวิวงศ์

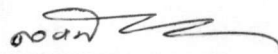
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

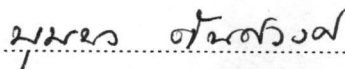
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

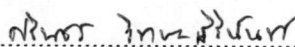
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนน่วม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบง ดันตวิวงศ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ศรินทร วิริยะสิรินันท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จริยาภรณ์ สฤลพราหมณ์ : การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ : กรณีศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
(A STUDY OF TRANSITION IN TEACHING BEHAVIORS OF WHOLE LANGUAGE PRESCHOOL TEACHERS : A CASE STUDY IN A SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุษบง ต้นตวงค์,
133 หน้า ISBN 974 - 635 - 232 - 6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ กรณีศึกษาคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ครูอนุบาล 9 คน และผู้บริหาร 1 คน โดยเก็บข้อมูล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 - 2539 โดยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการศึกษาเอกสาร

ข้อค้นพบจากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู

1.1 การแสวงหาวิธีการประยุกต์ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ระยะที่ 1: ก. ลักษณะการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ใช้ 6 กิจกรรมหลักและหน่วยตามแนวการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นกรอบ อย่างเคร่งครัด ข. การสอนมุ่งเน้นการสอดแทรกการเขียนในกิจกรรมที่มีอยู่แล้ว ค. ครูมักถามคำถามในเรื่องของการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางและแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ระยะที่ 2: ก. ลักษณะการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ใช้ 6 กิจกรรมหลักและหน่วยเป็นกรอบ อย่างยืดหยุ่น ข. การสอนเริ่มขยายจากการเขียนและอ่านจากสิ่งที่เขียนเป็นการบูรณาการการฟัง พูด อ่าน เขียน ค. ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก

1.2 ลักษณะการรับนวัตกรรม

ระยะที่ 1: ก. การรับนวัตกรรมของครูอยู่ในขั้นรับรู้นวัตกรรมที่ผู้บริหารตัดสินใจรับ ข. ครูใช้หรือปรับกิจกรรม สื่อ และสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยความรู้จากการถ่ายทอดของผู้บริหาร การอบรมดูงานและการสังเกตการสอนในห้องทดลองของงานวิจัย ค. ครู 2 คนใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ระยะที่ 2: ก. การรับนวัตกรรมของครูอยู่ในขั้นตัดสินใจด้วยตนเอง ข. ครูคิดกิจกรรม สื่อ และสิ่งแวดล้อมที่ตอบสนองการริเริ่มของเด็กโดยอาศัยความรู้จากการถ่ายทอดของผู้บริหาร การอบรมดูงานและการเป็นผู้ให้ข้อมูลและตัวอย่างประชากร ค. ครูทั้ง 9 คนใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู

ระยะที่ 1: ก. การสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของครู ข. การนิเทศของผู้บริหาร ค. ความเชื่อมั่นในความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

ระยะที่ 2: ก. การสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่องและยาวนานของครู ข. โอกาสในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน ค. พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ง. อิทธิพลจากเพื่อนร่วมงาน

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา บุษบง ต้นตวงค์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C640876 : MAJOR EARLY CHILDHOOD

KEY WORD:

WHOLE LANGUAGE/ TEACHING BEHAVIORS/PRESCHOOL TEACHERS

JARIYAPORN SAKULPRAHM : A STUDY OF TRANSITION IN TEACHING BEHAVIORS OF WHOLE

LANGUAGE PRESCHOOL TEACHERS : A CASE STUDY IN A SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF

THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BOOSBONG TANTIWONG, Ed.D. 133 pp. ISBN 974 - 635 - 232 - 6

The purposes of this study were to investigate the transition in teaching behaviors of whole language preschool teachers and to examine the contexts that provided opportunity for the transition. The case study school was a preschool under the jurisdiction of the Private Education Commission , Bangkok Metropolis. The data were collected from 1995 - 1996 school year. The researcher used nonparticipant observation, participant observation, unstructured interviews and documentary study to gather the data. The findings were as follows :

1. Transition in teaching behaviors

1.1 The search for whole language implementation methods

Phase 1 : a. child-centered teaching was strictly planned around 6 major activities and themes suggested by the curriculum; b. writing was integrated with existing activities; c. teachers often asked questions about child-centered and whole language teaching.

Phase 2 : a. child-centered teaching was flexibly planned around 6 major activities and themes suggested by the curriculum; b. speaking, listening, reading and writing were integrated with existing activities; c. teachers exchanged stories of child language development.

1.2 Acceptance of innovation

Phase 1 : a. teachers acknowledged the administrator's decision to accept whole language innovation; b. teachers applied or modified activities, materials and environmental arrangement learned from the administrator's supervision, training workshops and observation of teaching in the research class; c. only two out of nine teachers used whole language.

Phase 2 : a. teachers decided to accept the innovation by themselves; b. using what was learned from the administrator's supervision, training workshops and being part of a research, the teachers followed children's initiatives in designing activities, materials and environment; c. all nine teachers used whole language.

2. Contexts that provided opportunity for the transition

Phase 1 : a. teacher's accumulation of knowledge and experience; b. administrator's supervision; c. confidence in the administrator' leadership.

Phase 2 : a. teachers' long and continuous accumulation of knowledge and experience; b. opportunity to make teaching decision; c. children's learning behaviors; d. colleague's influence.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา.....การศึกษาปฐมวัย.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ของผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อคิด โอกาส กำลังใจ และคำแนะนำต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ และการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเป็นครูของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม อาจารย์ ดร.ศรีนคร วิทยะสิรินันท์ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่างๆอันเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรนาท รักสกุลไทย ผู้ให้ความรู้ กำลังใจ และ ประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยส่วนหนึ่งจาก บาทหลวง วิวัฒน์ แพร่สิริ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณในน้ำใจอันงดงามของผู้บริหารและคณาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ทุกท่านซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้ ขอกราบขอบพระคุณนาวาโทสมัยศึก ทองอ่อน และ คุณอาณัติ นกิตะภักดิ์ ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในทุกๆด้าน

ขอขอบคุณ คุณนฤมล ชุนท์วานิช คุณปัทมา นาคะสนธิ์ คุณสุภัทรา คงเรือง คุณงามตา ตันนกุล คุณสุธारा โยธาพันธ์ คุณจินตนา สุขสำราญ คุณจินตนา ผลสนอง และ กัลยาณมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ "คุณแม่" ผู้ซึ่ง "ให้" ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ชีวิตของลูก

จริยาภรณ์ สกุลพราหมณ์

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่		1
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	คำถามที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	ขอบเขตการวิจัย.....	6
	คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	6
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	นวัตกรรมทางการศึกษา.....	10
	แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ.....	14
	การเปลี่ยนมาเป็นครูที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ.....	15
	งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู.....	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
	การเลือกกรณีศึกษา.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
	การดำเนินการวิจัย.....	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	การนำเสนอผลการศึกษา.....	49

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	ข้อมูลเบื้องต้น.....	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5	อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	118
	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	118
	คำถามที่ใช้ในการวิจัย.....	118
	กรณีศึกษา.....	118
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	119
	ผลการวิจัย.....	120
	อภิปรายผลการวิจัย.....	121
	รายการอ้างอิง.....	130
	ประวัติผู้วิจัย.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเก็บข้อมูลในระยะที่ 1	45
2	การเก็บข้อมูลในระยะที่ 2	48
3	ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครู.....	58
4	หัวข้อการอบรมและการศึกษาดูงานที่ครูได้รับ ในปีการศึกษา 2538 - 2539.....	59
5	หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 1 ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	64
6	หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2 ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	65